

Odenholm V26 2007.

En dag kom Olle hem från skolan med en ny bok, som han stolt visade upp. ”Den väger mer än ett kilo” berättade han. Jag bläddrade i den tunga läroboken. Många sidor var det, som handlade om Sovjetunionen. Där hittade jag sammanlagt åtta korta rader om de tre baltiska staterna. Införlivade. De är länge sedan nu. Mer än 40 år.

Estland var ett land, som redan fanns i Olles värld. Hans pappa var estländare från Odenholm. Han hade lekkamrater, som självklart pratade runska hemma, så var vardagen för oss alla i Olles familj.

Vi åt surkål och surbröd, saltade flundror och vassbuk, tufflar, plinkar och grait.

Vi gick till pältika.

Dagligen hörde vi hur det varit med både det ena och det andra därhemma på Holmen. Om pilkbåtar och flundernät, om kriarna och hoitaiken, om bak och bryggd. Om Koinbackan, om stickorna med bomärkena, som drogs för rättvisans skull och sedan lades undan igen på sitt säkra ställe. Om gårdarna och om folket, om seder och bruk, treämbarsgrytan på spisen. Om kålgården, om skolhuset, om utkiksstegen, den höga mot husgaveln, där man klättrade upp med tubkikaren, om spikarn och bakse. Om Hanska och Nikolai, Karla och Kersti, Stavasen och Marksens.

Juttar och toksticker.

Sju var talet. Sju var gårdarna i bien. Vintertid kunde man ta in hyvelbänken i storstugan, där så många redskap och verktyg ändå var igång, bindklykor och spinnrockar, kardor och garvtunnan med sitt innehåll. Skor lagades och tillverkades. På vårvintern kom vävstolen in. Kanske blev det tvunget att snickra ihop en kista under kallaste vintern också. Det hände.

Det var på den gamla tiden, när allt var som skulle vara, när livet gick vidare efter samma mönster år ut och år in. Ingen kunde veta då, att sommaren 2007 V26, skulle vi fara ut med kapten Jaak och Arabella från Derham till Holmen, för att försöka återställa gravgården och göra i ordning kapellruinen till ett värdigt minnesmärke över alla de som levtt där, generation efter generation medan århundradena följde på varandra. Ända till slutet.

Spett, spadar, yxor, sågar, korpar, krattor och skottkärror. Med Lea Stroh, projektledare och hennes man Olov, Göran Hoppe och ättlingar från Brus, Erkas och Nibondas blev vi ett tappert arbetslag på 20 personer.

Lagom vackert väder med sydostlig vind. Tälten var monterade, resta och förankrade. Alla verktyg och redskap samlade i en hög i väntan på nästa morgon och Uno Bergström med traktor och flak för färd till gravgården och kapellet.

Kalle hade med sig sitt allra första egna nät. Nätet som han gjorde av slingan och telnarna som han fick till julklapp av sin pappa, när han var åtta år. Ossian och Svante för första gången på farfars holme med pappa Kalle, sina nya pass och sina nya arbetshandskar storlek 3, stod på stranden och såg på, när Kalle och Olle vadade ut nätet på sydvästsidan.

Sen började det blåsa. Det blev storm, sydvästlig. Och regn.

Nästa dag. Den första arbetsdagen. Skapligt lå uppe vid kapellet. Alla arbetade flitigt. Idogt är nog rätta ordet. Enbuskar och annat, rönbuskar och taggbuskar slets upp med rötterna eller sågades omkull, släpades och kärrades bort. Sammanbiten arbetslust, nedärvd styrka och energi. Ingen gav upp för regn och rusk, blöta kläder, vått hår och sura handskar.

Uno kom med traktorn. Stroppar lades runt stora träd inuti ruinen och runtomkring och de följde med, med rötterna och allt.

Backtimjan och gul fetknopp, blommande nyponbuskar och blåeld satte färg på kalkstensgruset.

Vi förstärkte tältens förankringar med mera sten till nästa natt.

Aldrig kommer jag att glömma nätterna veckan efter midsommar 2007 vid Hamnen på Odenholm.

Glad över rosenfinkens hälsningar inifrån buskagen dagtid, men mera värt för mig är nog minnet av knipornas visslande flykt och stormens mäktiga röst nätterna igenom.

På torsdagskvällen kom solen äntligen fram. Det mojnade. Vi gick alla till bien och när vi hälsat på Uno och Aili, fortsatte vi promenaden ut till fyren.

Bra avslutning på intensiva dagar, som satte spår. Inte bara på backen och växtligheten, utan också hos oss alla, stora och små, som arbetat tillsammans för något, som vi känner starkt för. Och nätet? Inte kunde Kalles nät tro för trettio år sedan, att det skulle överlämnas till Odensholm en stormig natt. Det var ett värdigt slut. Riktigt bra.